

یک روز همراه با هنرمندان واحد دوبلاژ تلویزیون

اینجا، صدا حرف اول را می‌زند

نیره رضایی مطلق
گفت و گو

ساختمان واحد دوبلاژ در کنار ساختمان تولید یا همان سیزده طبقه در گوشه‌های دنج قرار دارد. فضایی که به واسطه درختان بید مجنون و کاج‌ها که اطراف پله‌های ورودی را احاطه کرده‌اند، خاطرات هر رهگذر را از کار تون‌های کودکی‌اش با صدای مهوش افشاری (پسر شجاع)، ژرژ پترسی (رابین هود)، اکبر منانی (زبل خان)، حسین عرفانی (لوک خوش شانس) را در ذهن تداعی می‌کند. ساختمان دوبلاژ و استودیوهای تاریک آن حکایت از حضور دوبلورهای پیشکسوت و جوانی دارد که روزگاری در این فضا نقش می‌گفتند و خاطرات ما را خلق می‌کردند. هنرمندانی همچون بهرام زند، چنگیز جلیلود، حسین عرفانی، مریم شیرزاد، پرویز بهرام، منوچهر اسماعیلی، جلال مقامی صداهای ماندگار عرصه دوبلاژ بودند که با میراثی از خاطر‌هایی که در فیلم و سریال‌ها به جا گذاشته‌اند چشم از جهان فرو بستند. با احترام به آن‌ها در استودیوهای قدیم گذاشتیم که هنرمندانی همچون مهوش افشاری، عباس نباتی، اکبر منانی، افشین زینوری، زرز پطروس، بهمن هاشمی در آن مشغول دوبله بودند تا بتوانند با صداهای جذاب‌شان حال و هوای خاصی به فیلم‌ها و کارتون‌های روز دنیا بدهند. با خبرنگار صدا از یک روز حضورش در واحد دوبلاژ همراه باشید.

فرشید شکبیا:

نگاه تحولی در دوبلاژ تلویزیون

فرشید شکبیا که از سال گذشته مدیریت دوبلاژ سیما را بر عهده گرفته روزهای پایانی سال را با حجم انبوهی از فیلم‌های سینمایی، انیمیشن و سریال سپری می‌کند. آثاری که باید به موقع به شبکه‌های مختلف سیما برای پخش نوروزی برسد و حجم بالای سفارشات سبب شده این روزها همه استودیوهای دوبله بی‌وقفه میزبان هنرمندان دوبله باشد. شکبیا با اشاره به وضعیت روزهای پایانی سال در این واحد گفت: در مجموعه دوبلاژ ۲۵۰ نفر گوینده فعال داریم که در کنار بیش از ۴۰ نفر مدیر دوبلاژ با جان و دل کار می‌کنند. این خانواده دوبلاژ صمیمانه در کنار هم هستند برای این که بتوانند آثار جذاب و دیدنی را برای مخاطبان تلویزیون آماده کنند. وی با اشاره به این که فرآیند دوبله یک کار گروهی است و همه اعضا در موفقیت یک اثر دخیل هستند، افزود: مسیر دوبله یک فیلم، برای بسیاری از علاقه‌مندان جذاب است زیرا فیلمی که ببینند، آن را پس از گذر از مسیر پرپیچ و خم ترجمه، ویراستاری، دوبله و صداگذاری در تلویزیون می‌بینند، حاصل زحمت و تلاش عده زیادی از هنرمندان و متخصصان این رشته است. فرآیند دوبله از مرحله ترجمه تا انتخاب مدیر دوبلاژ، انتخاب گوینده گفتار فیلم و سینک و دوبله همه در راستای خلق یک اثر هنری جدید است که با هنرمندی همکاران این واحد انجام می‌گیرد.

مدیر واحد دوبلاژ سیما با بیان اینکه حجم کار در دوبله سنگین و بسیار سخت است بیان کرد: ما از روزهای ابتدایی امسال دوبله آثار مختلف را در ساختارهای مختلف نمایشی، مستند و حتی برنامه‌های کوتاه شروع کردیم. ضمن اینکه در واحد دوبلاژ صرفاً فیلم، سریال یا مستند دوبله نمی‌کنیم و با رصد همکاران مان در اداره کل تامین برنامه و رسانه بین‌المللی آثاری برای مناسبت‌های مختلف نیز آماده می‌کنیم که به طور مثال می‌توان به آثار مرتبط با حج، محرم، بهینه سازی مصرف انرژی، انرژی هسته‌ای و... اشاره کرد. شکبیا تصریح کرد: یکی از مهم‌ترین موضوعات توجه به مناسبت‌های ملی و بین‌المللی است که لازم بود آثار مختلفی که در شبکه‌های دنیا پخش می‌شود شناسایی شده و این مهم به خوبی در اداره کل تامین رصد و پس از شناسایی آثار برای ترجمه و دوبله به واحد دوبلاژ تلویزیون ارسال می‌شود. وی به دوبله «استیضاح تیک تاک» و مستندهای مربوط به عملیات طوفان الاقصی اشاره کرد و گفت: این واحد سعی کرده

(بابا لنگ‌دراز)، فلیسیستی کینگ (قصه‌های جزیره)، پیتر (هایدی دختر آلپ) و... است. وی می‌گوید دهه شصت بیشتر به جای پسر بچه‌های ده دوازده ساله حرف می‌زد و چون از اول کارم را همراه زهره شکوفنده و غلامعلی افشاریه با کودک شروع کردم الان هم بیشتر انیمیشن دوبله می‌کنم. افشاری درباره ورودش به دوبله گفت: از ۱۳ سالگی از طریق یکی دیگر از دوستان در سال ۱۳۵۰ به مدیر دوبلاژ وقت، عطاء... کاملی معرفی شدم و کار دوبله را آغاز کردم.

افشاری ادامه داد: یک سال کارآموزی کردم، بدون اینکه نقشی را بگیرم در کنار پیشکسوتان می‌نشستم و از آن‌ها یاد می‌گرفتم و به‌نظم بهترین شیوه یادگیری دوبله، نشستن کنار بزرگان دوبله و خوب گوش دادن است. کاری که امروز هیچ جوانی حوصله انجام دادنش را ندارد. صدایشه پسر شجاع در پاسخ به این سؤال که دوبله تا چه حد می‌تواند در موفقیت یک مؤثر باشد، می‌گوید: این موضوع بستگی به مدیر دوبلاژ و امکانات موجود دارد. مدیر دوبلاژ اثر را می‌بیند و حس می‌کند که هر نقش را به چه کسی بدهد. این اتفاق آن قدر مهم است که برای نمونه خیلی از انیمیشن‌های خارجی توسط بهترین بازیگران هالیوود دوبله می‌شود که این موضوع یکی از امتیازات بزرگ کارهای خارجی است. مدیر دوبلاژ سریال «آن شرلی» با اشاره به سختی‌های دوبله انیمیشن می‌گوید: در انیمیشن شما با انیمه‌ای روبروید که لب و دهنش مفهوم کلمات را تداعی نمی‌کند به همین دلیل نسبت به آدم‌های واقعی لب زدنش کار سختی است ضمن این که شخصیت‌های کارتون نامتعارف هستند. مخصوصاً انیمیشن‌های جدید که انتخاب گوینده‌اش سخت است. مدیر دوبلاژ سریال «گروه اسرارآمیز بندیکت» تصریح می‌کند: بسیاری فکر می‌کنند صرف داشتن صدای خوب و یا شباهت داشتن به صدای یک دوبلور کافی است در حالی که دوبله صدای خوب نمی‌خواهد بلکه هوش، سواد و داشتن ذهنی قوی معیارهای ورود به این حرفه است. وی بیان می‌کند: به‌نظم یک صدایشه باید خیلی حرفه‌ای باشد تا بتواند روی فیلم انیمیشن حرف بزند؛ یعنی بتواند هم آن شخصیت را باور پذیر کند و هم صدای جذابی برای آن شخصیت خلق کند از این روی می‌گویم انیمیشن بسیار سخت‌تر است. افشاری درباره ماندگارترین اثری که دوبله کرده و همواره به آن افتخار می‌کند گفت: قشنگ‌ترین تجربه‌ای که داشتم، مرتبط با داستان شازده کوچولو ی احمد شاملو بود؛ حرف زدن به جای شازده کوچولو برای من افتخار بزرگی بود.

به روز باشد و کارهای نمایشی مرتبط با حوادث و وقایع روز مانند عملیات طوفان الاقصی را در نظر بگیرد. از این روی در نیمه دوم سال آثار مرتبط با فلسطین و جنگ غزه را برای پخش از شبکه‌های مختلف دوبله و آماده کردیم. مدیر واحد دوبلاژ سیما افزود: گویندگان و مدیران دوبلاژ هم با شناخت و تسلطی که به رویدادهای روز دارند سبب افزایش کیفی اینگونه آثار شدند. در همین راستا فرایند آماده سازی و دوبلاژ سه عنوان از تولیدات پرس تی وی برای پخش هفتگی در شبکه یک سیما نیز از مهم‌ترین اقدامات در دوره جدید بود. شکبیا گفت: برنامه «شکاف اقتصادی» با رویکرد سیاسی - اقتصادی و تحلیل امور اقتصادی کشورهای مختلف دنیا و سیاست‌های متمرکز این کشورها جهت ایجاد شکاف در اقتصاد وابسته به دولت‌های غربی به ویژه آمریکا، برنامه «ایران تک» با رویکرد بررسی و تحلیل حوزه‌های مختلف فناوری و وضعیت کشورمان در این حوزه و همچنین برنامه «ده دقیقه» با رویکرد تحلیل سیاسی و نحوه تقابل ایران در منطقه علیه قدرت‌های غربی و رژیم اشغالگر قدس؛ برنامه‌های مورد نظر هستند. وی در خصوص حضور جوان‌ترها در واحد دوبلاژ اظهار داشت: آزمون جذب و آموزش گوینده با هدف جذب استعدادها جدید هم در حال انجام است که بتوانیم از ظرفیت گوینده‌های جدید استفاده کنیم. مدیر واحد دوبلاژ سیما از راه‌اندازی سامانه برخط برای مکانیزه شدن فرآیندهای دوبلاژ خبر داد و گفت: در سال جدید این سامانه راه‌اندازی خواهد شد. شکبیا با اشاره به توجه به هوش مصنوعی برای بهره‌مندی از فناوری‌های روز به روز بیان کرد: در حوزه هوش مصنوعی و بهره‌مندی از فناوری‌های روز هم برای دوبله طراحی‌هایی کرده‌ایم که بتوانیم از این ظرفیت برای ارتقاء این صنعت استفاده کنیم. با این حال باید دید این فناوری تا چه اندازه به ایجاد خلق یک اثر هنری کمک می‌کند. وی ادامه داد: در این واحد آثار از ۱۲ زبان رایج دنیا ترجمه می‌شود و همه این عزیزان در تلاشند تا بهترین اثر را برای بینندگان آماده کنند.

مهوش افشاری:

من و دنیای بچه‌هایی که دوستش دارم

مهوش افشاری یکی از پیشکسوت‌های دوبله و در زمینه دوبله انیمیشن سرآمد است. صدای او برای ما یادآور شخصیت‌های دوست‌داشتنی مانند جک (جک و لوبیای سحرآمیز)، پسر شجاع (پسر شجاع)، جیمبو (جیمبو)، کنتا (فوتبالیست‌ها)، جولیا پندلتون